KURJER WARSZAWSKI.

D. 12. Października. — Rok 1848. Czwartek. № 272. Jutro, Śgo Edwarda Króla. U Izraelitów, dziś początek świąt Kuczek.

W ciągu r. z. 1847, ukończono budowę nowego Kościoła parafjalnego w *Kramsku* (Gub: Warszawskiej), za summę rs. 5234 k. 55, i w *Czastarach* tejże Gubernji, za summę rs. 4830 k. 38½. Ukończono zaś w różnych miejscach restauracyę 28 Kościołów, 15 Plebanji, 22 smętarzy, co kosztowało wedle protokułów odbiorczych, rs. 60,701 k. 42, a w tej summie, Skarb Królestwa zapłacił rs. 13,450. (P. R. M.)

Na wyprowadzenie zwłok ś. p. Marjanny z Polakowskich *Ziemieckiej*, Wdowy po Radcy Guber:, jutro o godz: 3ej po południu z domu Nr 2435 przy ulicy Nowolipie na smętarz Powązkowski odbyć się mające, pozostałe w smutku Córki, zapraszają Krewnych i Przyjaciół.

W d. 7 bieżącego miesiąca po długiej chorobie, spoczęła w BOGU ś. p. Tekla z Radziejowskich *Tomaszewska*, Wdowa po Urzędniku górniczym. 50 lat Jej życia, to był jeden nieprzerwany ciąg uczynków świątobliwych, to błogosławiony wzór cnót Żony, Matki, Chrześcjanki. Z Jej zgonem Rodzina poniosła bolesną i niczem nienagrodzoną stratę najlepszej Matki; przyjaźń łzą głębokiego żalu oddała cześć pamięci tej kobiety rzadkich przymiotów.

Po krótkiej słabości rozstał się z tym światem ś. p. Jan *Kosiński*, Jeometra, lat 56 liczący.

W z. m. zmarł w tutejszej parafji Śgo Jana, w wieku lat 58, ś. p. Wincenty *Cieślakiewicz*, Starszy Zgromadzenia Pasamoników.

Profesorowi Antoniemu *Wadze*, uprzejmie nadesłaną została, niesłychanie rzadka i jedynie za zboczenie natury uważaną być mogąca, *Sójka* koloru śnieżnego, bez żadnej odmiany. Sójka ta ubitą została w czasie łowów w *Skierniewicach*, i z początku wahano się strzelać do niej w bardzo naturalnem i usprawiedliwionem przypuszczeniu że to mogła być chowana i włócząca się papuga z rodzaju mniejszych *kakadu*. Znanem jest każdemu piękne ubarwienie pospolitej sójki naszej, ale nie mniej wdzięczną jest śnieżna białość delikatnych piórek exemplarza, o którym wspomnieliśmy. Oprócz pospolitej i krzykliwej mieszkanki lasów tutejszych, mamy jeszcze przelotny rodzaj sójek *orzechówkami* zwanych, całkiem czarnych i bardzo symetrycznie biało-nakrapianych.

W Owocarni Pani *Gołębiewskiej* na Krakowskiem-Przedmieściu, znanej z doboru najpiękniejszych produktów tutejszej *pomony*, widzieliśmy ciekawą pod względem rozmiarów i kształtu *dynię*. Exemplarz ten mający z pięć ćwierci łokcia średnicy, składa się z bardzo regularnie rozłożonych żeber, które mu nadają postać olbrzymiego *echinitu* czyli morskiego promieniaka.

Wydanego w roku 1835 przez Dra Anastazego Stanisława *Hirszel*, a przez Publiczność dobrze przyjętego dziełka pod tyt: *Rys krótki badań Sądowo-Lekarskich* i t. d., pozostała mała tylko liczba exemplarzy, oddaną została w komis do Księgarni Henryka *Hurtig* w Kaliszu, gdzie wspomnione dziełko nabyć można po cenie zniżonej t. j. po zł. 6 gr. 20.

W epoce porównania dnia z nocą, barometr zwykle trochę bałamuci, i widać, że pomimo obietnic jego, trudno się będzie w tym roku doprosić słońca w Październiku. To nam przypomina, że właśnie 30 i 31 Października, niezwyczajnej długości grotta *Pausilippe*, przez którą przechodzi jeden z traktów do *Neapolu* wiodących, i która zwykle lampami musi być oświecaną, nagle, w chwili gdy słońce zbliża się już do widnokręgu, w całej swojej długości płonie pod wpływem przelatujących przez nią promieni słonecznych. Pyszny ten widok również ma miejsce 9 i 10 Lutego.

Złotych 6, przegrane w *muszkę*, a przez wygrywającego dla zbytecznej delikatności nieprzyjęte, Pan A. P. złożył w Redakcji Kurjera, na rzecz Instytutu moralnie zaniedbanych dzieci. — Od J. K. H. dla Kaleki w domu Elerta, złożono zł. 6 gr. 20, i paczkę starej bielizny.

Każda epoka miała swoje gry ulubione; w tych czasach w Warszawie *Preferans* zdaje się trzymać *prym* pod tym względem, i w rzeczy samej, gra ta, o ile umiarkowanie w niej jest zachowane, pełną jest życia i interesu. Że u nas gra w szachy od bardzo dawnych czasów była w użyciu, świadczy o tem wzmianka o szachach w prawie krajowem z r. 1347. Wieszcz z *Czarnolasu* opiewał je w poemacie, i tak w szachy jako i w pikietę, rad grywał. Karty u nas zaprowadzono w wieku XVIym, a w różnych dziełach, pod rokiem 1643 jest wzmianka o kartach Flamandzkiemi zwanych. Z najdawniejszych gier znane nam są: *szatelan*, *flus*, *tryszak*, *straszak*, *pikieta*, *reversi i reversino*; *faraon* niemało zgubny, upowszechnił się w roku 1731.

Magazyn Strojów Wilhelminy *Kuhnke*, odznaczający się elegancją w ubiorach Damskich, ścisłem stosowaniem się do Modelów paryzkich, i akuratnem wykonywaniem obstalunków, exystujący dotąd w domu *Kirkowa* przy ulicy Krak:-Przedmieście, *przeniesiony* został do domu W. *Bernhard* pod N° 443 przy tejże ulicy, *na pierwsze piętro*, gdzie Sklep bławatny WW. PP. *Smoczyńskiego* i *Bernhard*, wprost Odwachu i Klasztoru XX. Bernardynów; (tamże poprzednio exystował Magazyn Strojów Wej *Józefowicz*).— Zawiadamia się przytem JW. i Wżne Damy, że magazyn tenże zaopatrzonym został w znaczną ilość gotowych najmodniej-

szychStrojów podług żurnali paryzkich, to jest: w kapelusze, stroiki, czepki, negliżyki, mantyle jedwabne najgustowniejszych kształtów, płaszczyki jedwabne z półsukienka i innych materji, burnusy, paletoty Damskie, i inne ubrania.— Przyjmują się nadto i wykonywają z dotrzymaniem terminu ukończenia, różne obstalunki, jako to: sukni najmodniejszych krojów, balowych, haftowanych i innych, oraz wszelkiego rodzaju ubiorów należących do tualety Damskiej.

W przyszłą Niedzielę, danym będzie w Resursie Kupieckiej *Obiad Składkowy*, przez nowego Ekonoma Pana Alexandra *Conti*, na który Szano: Członkowie wraz z zaproszonemi przez siebie Gośćmi, zapisywać się mogą najpóźniej do wieczora w d. 14 b. m.

W końcu zeszłego miesiąca ujętym został w mieście tutejszem Andrzej *Podlasiński*, wyrobnik mularski. lat 27 życia liczący, który przez kilka miesięcy był troskliwie poszukiwanym. Łotr ten, po kilkakroć karany sądownie, i dopiero na początku roku bież: z więzienia uwolniony, popełnił znowu w tych czasach z zadziwiającą zręcznością kilkanaście kradzieży, których dochodzeniem właściwy sąd zajmuje się. Jego przebiegłość utrudniała możność spieszniejszego wyśledzenia go, a co do śmiałości z jaką dopuszczał się zbrodniowych kradzieży, dość jest przytoczyć, że wcale łatwą było dla niego rzeczą dostać się do mieszkania parterowego, przy najludniejszej ulicy, przez wyrżnięcie szyby w oknie lub wyjęcie lufcika, albo na piętro, za pomocą zarzucenia liny na balkon; przed niedawnym czasem wlazł on tym sposobem w porze nocnej na 1sze piętro do lokalu jednej z znakomitych osób, pozabierał będące tam kosztowności i nie wahał się usiąść do stołu dla zjedzenia pozostawionego na talerzu komputu, przyczem spłoszony, zbiedz potrafił. Gdy przed ujęciem go dostrzeżonym został przez żołnierza policyjnego, zamierzył także ratować się ucieczką, ale przezorny żołnierz przeszkodził temu, nakoniec zaproponował mu znaczny datek pieniężny za powrócenie wolności, lecz i to nie pomogło. Obecnie władza policyjna odesłała go Sądowi policji poprawczej, przy zakomunikowaniu wszelkich wiadomości jakie o nim posiadała. (G. P.)

Nr 40 Tygodnika *Rolniczo-Technologicznego*, obejmujący między innemi artykułami: O budowie kominów, celem dobrego odprowadzenia dymu, wyszedł z druku.

Dorantowicz Alexander, Lekarz klassy Iszej, przeniósł swoje mieszkanie do pałacu Mostowskich przy ulicy Przejazd Nro 646 położonego.

Chodnik flizowy wzdłuż ulicy Śto-Krzyzkiej, od Nowego-świątu po róg placu Wareckiego, został już w zupełności ukończonym.

Jak rozwinięcie się drzew ubiegłej wiosny, na miesiąc cały uprzedziło czas zwykłego zazieleniania się ogrodów u nas, tak też i upadek liści, miesiącem wprzódy następuje. Już w połowie Września, część ozdób drzew pożółkła zupełnie, a dziś, nie jedno z nich, jest już prawie nagie.

Wczoraj w Teatrze Wielkim przywołani: po Operze *Lukrecja Bordżja*, JPanna *Riwoli* 3-kroć, oraz JPP. *Troszel* i *Matuszyński*.

W dniu 15 zesz: m. po krótkiej chorobie rozstał się z tym światem w mieście *Łomży*, ś.p. Walerjan *Morawski*, Podporucznik Pułku Ołoneckiego piechoty, w 24 wiośnie życia. Młodzieniec ten wzorowych obyczajów, pełen najpiękniejszych przymiotów umysłu i serca, chluba i nadzieja swej Rodziny, niedługo cieszył się szacunkiem u swych Przełożonych, miłością Kolegów i wszystkich którzy go znali. Zgasł zbyt wcześnie! a zgon jego zadał bolesny cios Towarzyszom broni, którzy rzewnym przejęci smutkiem, niosąc zwłoki zmarłego na własnych ramionach, towarzyszyli mu na miejsce wiecznego spoczynku, a którym za ten dowód współczucia, imieniem całego Rodzeństwa najczulsze składam podzięki. Zgasł zbyt niespodzianie! a zgon jego pogrążył w nieutulonym żalu Rodziców, braci, krewnych, i kreślącego te słów parę Przyjaciela. Kochany Przyjacielu! Religja, której ty za swego życia prawdziwym byłeś synem, uczy: że słodkie związki miłości i przyjaźni nie kończą się za grobem. Zniknąłeś z pośrodka kochających cię osób, ale na czas krótki. Wieczność nam znowu Ciebie powróci, a tymczasem pozostaje nam jeszcze pamięć w Tobie, i modlitwa do PRZEDWIECZNEGO za pokój twej duszy. **

Z Petersburga. — Szlachta Obwodu *Bessarabskiego*, ofiarowała na rzecz wojsk, 600 sztuk bydła rogatego, które N. PAN przyjąć, a Szlachcie za ten dar podziękować rozkazał. — Również podziękowanie N. CESARZ oświadczyć polecił Szlachcie Woronezkiej, która ofiarowała 50 wołów z furami, na rzecz bataljonów rezerwowych 5go korpusu piechoty.

Radca Kolegjalny *Lipski* Nauczyciel Gymnazjum w *Tambowie*, i Radca Dworu *Ciechanowski*, Nauczyciel Gymnazjum w *Mohylewie*, rozstali się z tym światem.

Anglja. — Lord John *Russel* opuścił *Szkocję*, i łącznie z Lordem *Palmerstonem* mają przed 20 b. m. przybyć do *Londynu*, aby obradzić dalsze odroczenie Parlamentu, który jeśli nadzwyczajne nie zajdą okoliczności, już w r. b. otworzonym nie będzie.— Mówią, że Baron *Neumann* będzie mianowany Posłem Austrjackim przy dworze angielskim. — W *Irlandji* znajduje się obecnie do 48,000 zebranego wojska. — W *Edymburgu* umarł słynny Lekarz Dr. *Campbell*. — Sir Maurycy *O'Connell* dowódzca naczelny wojsk angielskich w *Nowej południowej Walji*, rozstał się z tym światem. — Pan *Birch* Profesor w Kolegjum w *Eton*, ma być mianowany Nauczycielem Xięcia *Walji*.

Austrja. — Podług doniesień *Gazety Szlązkiej*, pociąg kolei żelaznej który d. 6go b. m. miał wyruszyć

z *Wiednia*, nie przybył do *Oderbergu*, dla tego zbywa zupełnie na pewnych wiadomościach z *Wiednia*. — Statek parowy Amerykański *Princeton*, angielska fregata *Spartan* i statek tegoż narodu *Arlekin*, opuściły *Tryest*; pierwszy wraca do Ameryki. Obecnie w porcie *Tryestu* znajdują się dwa statki wojenne francuzkie, jeden angielski i kilka austrjackich.

Ameryka. — 12go z. m. między 10 a 11 godziną wieczorem, dało się uczuć w *NowymJorku*, mocne trzęsienie ziemi.

Belgja. — Do *Liege* przybył Xiążę *Jerzy*, syn Xięcia Fryderyka *Pruskiego*.

Francja. — Podług projektu nowego prawa o kształceniu agronomicznem, Francja będzie podzieloną na okręgi agronomiczne, a w każdym takim okręgu będzie utworzona szkoła agronomiczna praktyczna. Nauki udzielane będą bezpłatnie; wszakże uczniowie zamożniejszych rodziców, będą płacić pewną summę za swoje utrzymanie. — Przed niejakim czasem zawistni sławie P. *Leverrier*, chcieli dowieść, że planeta *Neptun* nie istnieje w przestrzeni światów, a przynajmniej, że ujrzane przez P. *Galle* w skutek skazówek P. *Leverrier* opartych na rachunkach astronomicznych, ciało niebieskie, nie jest tą samą planetą, której istnienie przez Astronoma francuzkiego odgadniętem zostało. Ale że *Neptuna* nie można schować do kieszeni bo jest kilkadziesiąt razy większy od ziemi, teraz chcą znowu dowodzić, że ta planeta jest mniejszą aniżeli P. *Leverrier* przepowiadał. — W *Marsylji* zajmują się gorliwie wyprawieniem 10,000 kolonistów do *Algierji*. Rząd na to przeznaczył 50 miljonów fr. — Nowy alkaloid (alkali organiczne), odkryty został w wyciągu pewnego gatunku chiny, przez P. Alex: *Mengarduque*. — Pan Juljan *Lausseure* obywatel w *Nuits*, który w r. 1820, pierwszy dał poznać w handlu tak poszukiwane wina musujące ze *Złotego brzegu* (Cote d'Or), umarł teraz w *Paryżu*, przeżywszy lat 60. — Słychać o nowej kombinacji ministerstwa. — Z powodu nieporozumień między piekarzami i ich czeladnikami, znowu tak jak w m. Marcu obawiano się braku chleba w *Paryżu*. — Wartość dóbr familji *Orleańskiej* podług raportu Komisji, wynosi około 80 miljonów; długi przenoszą 30 miljonów, i przy obecnej niskiej cenie własności ziemskich zaledwie po sprzedaży dóbr mogły by być pokryte. — Na posiedzeniu Zgrom: Nar: w d. 5 b. m. udzielono Ministrowi wojny kredyt 18,200,000 fr:, a Ministrowi prac publicznych na budowę drogi żelaznej do *Hawru*, 500,000 fr. — Monitor zaprzecza wiadomościom giełdowym, jakoby Konsul fran: miał zamiar opuścić *Medyolan*. — Rozporządzeniem Prezesa władzy wykonawczej, Kontr-Admirał *Bruat* mianowany został Gubernatorem *Martyniki*, w miejsce Komisarza Jlnego *Perinion*, który przybędzie do *Paryża*, jako Reprezentant narodu z *Gwadalupy*. Kontr-Admirał *Bruat* mianowanym jest jednocześnie komendantem stacji morskiej w *Antylach*, Golfie *Mexykańskim* i *Haiti*, w miejsce Kontr-Admirała *Kerdrain*.

Hiszpanja. — P. *Lesseps* zakomunikował w d. 27 z. m. ministerstwu hiszpańskiemu pisma, które go zawierzytelniają jako Posła nadzwycz: i Ministra pełnomocnego Rzeczypospolitej francuzkiej przy Dworze madryckim. — Kapitan Jlny wyspy *Kuby* doniósł, że wyspa ta jest spokojną. — Dwunastu kontrabandzistów hiszpańskich, schroniwszy się na brzegi *Tangeru* przed statkiem parowym odbywającym straż celną, zostali zabici w sposób okrutny przez *Marokanów*.

Hollandja. — Xiężna *Oranji* wyjechała z *Hagi*, udając się przez *Arnheim* do *Stuttgardu*.

Niemcy. — Rząd Stanów Zjednoczonych w Ameryce, oświadczył Rządowi pruskiemu, że chętnie przyjmie na pokład jednego z swoich okrętów, 4ch uczniów szkoły marynarki w *Sztetynie*, w celu wykształcenia ich na dobrych Oficerów marynarki. Propozycja ta przyjętą została z wdzięcznością. — Do *Koblentz* mają zjechać się Biskupi z różnych stron Niemiec. — Słychać, że do *Frankfortu n. M.* przybył sprawujący interesa Sardyńskie, i złożył już konfidencjonalnie Ministrowi spraw zagrani:, listy zawierzytelniające go przy Władzy centralnej niemieckiej. — Radca okręgowy *v. Möller*, ostatnio Komisarz rządu przy drodze żelaznej z *Kolonji* do *Minden*, mianowany został Prezydentem Naczelnym prowincji Nadreńskiej. — Zgromadzenie Narodowe w *Frankforcie n. M.* zajmuje się ciągle rozprawami nad ustawą dla Państwa Niemieckiego. — P. *Donelson* Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Stanów Zjedn: przy Władzy centralnej, złożył Arcy-Xciu *Janowi* Zawiadowcy Państwa, swoje listy wierzytelne, które Arcy-Xiżę odbierając, wymownie objawił przyjazne uczucia dla Stanów Zjedn: Ameryki północnej. — Król *Pruski* dekretem z d. 3 b. m. załatwiane dotychczas w ministerjum dworu sprawy Państwa, poruczył łącznie ministerstwom sprawiedliwości i spraw wewn:. — W *Frejburgu* wyznaczeni zostali Sędziowie, którzy w procesie sprawców niespokojności w W. Xztwie *Badeńskiem* wyrokować mają. — Rząd tymczasowy w Xięztwie Szleswigsko-Holsztyńskiem przepisał organizację Rady stanu, którą mają składać członkowie rządu i dotychczasowi Ministrowie, dopóki zmienieni nie będą. Rozporządzenia rządowe będą miały moc obowiązującą bez kontrasygnowania Ministrów, lecz tylko z podpisem Prezesa Rządu i Naczelnika wydziału. — Zgromadzeni w *Kiel* pedagogowie, mają zamiar podać do Sejmu petycję o wydanie nowego prawa o szkołach, którego projektem zajmuje się wybrany z pomiędzy nich Komitet. — W mieście *Szleswigu* obchodzono uroczyście w d. 3 b. m. przeniesienie Rządu Tymczasowego z *Rendsburga*. — W *Strasburgu* ujęto kilka osób podejrzanych o udział w zabiciu Deputowanych Frankforckich *Auerswalda* i Xcia *Lichnowskiego*. — Wiadomości o jarmarku Lipskim

są zadowalające. — Głoszą, że Komisja tymczasowa Szleswigsko-Holsztyńska składać się ma z Jenerała *Bonin*, Hr: *Reventlow-Jersbeck*, i PP. *Boysen* i *Heintze*. Inni sądzą, że w miejsce dwóch pierwszych, powołani będą PP. *Preusser* i *Prehn*.

Szwajcarja. — W skutku reklamacji Pana *Hirzel* Konsula w *Lipsku*, wyroby Szwajcarskie opłacać będą tylko dawniejsze cło, przy wprowadzaniu do *Saxonji*. — Poseł austrjacki w *Bernie* złożył Vorortowi nową notę, w której wynurza nadzieję, że w następstwie pełnych otwartości i zaufania porozumień między Komisarzami Związku i Feldmarszałkiem *Radeckim*, wrócą dobre stosunki *Lombardji* z Kantonem *Tessin*.

Włochy. — Listy z *Turynu*, donoszą że *Karol Albert*, zajmuje się gorliwie reorganizacją swej armji, tak pod względem osób, jako i pod względem administracji. — Wiele osób wyjechało z *Medyolanu*, i ludność tego miasta wynosząca 150,000, zmniejszyła się znacznie.

Rozmaitości. — Teatr *Wodewilu* zamknięty przez czas niejaki, otworzył znowu podwoje dla przyjęcia wesołych swoich gości. Dano na rozpoczęcie sztuczkę: *Przyszłość w przeszłości.* — Bibljoteka narodowa *Paryzka* założona w r. 1595, liczy 900,000 tomów i 80,000 rękopisów. Najdawniejsze bibljoteki w Europie, są: *Wiedeńska* z r. 1448; *Wenecka* Śgo Marka z r. 1468; *Frankforcka* z r. 1484; *Hamburgska* z r. 1529; *Strasburgska* z r. 1531; *Augsburgska* z r. 1527; *Berneńska* i *Genewska* z r. 1551; *Bazylejska* z r. 1564. — W tych dniach dano w *Paryżu* 308me przedstawienie Opery *Robert Djabeł*. Tancerz *Fux* debjutował. — W *Londynie* ogłoszono o przybyciu znakomitej partji *guano* (nawozu zwierzęcego). Użycie *guanu* za nawóz znane już było w *Ameryce* za czasów *Inkasow*. — Ktoś powiedział, że teraźniejsze bóty są nadzwyczaj dumne, bo coraz wyżej pną się nad ziemię, i nosy do góry zadzierają.

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Bardziński Zyg: Oby: z Sokołowa; Fleming Ant: Oby: z Skierniewic; Gedroić Juljan Xżę z Radomia; Gostkowski Lud: Oby: z Kielc; Gaszyński Walery Oby: z Woli Pacyńskiej; Herbst Aug: Kup: z Radomia; Jaszowski Henr: Urzęd: z Iłży; Kosiński Teod: Sędz: Pokoju z Zelkowa; Lisenko Pułk: z Łowicza; Ledóchowski Konst: Hr. z Walewic; Lütke Radca Stanu, Guber: Cyw: Płocki, z Wiednia; Małachowska Marja Hr. z Borkowic; Pomorski Maciej Sędz: Apel: z Radomia; Rościszewski Maciej Radca Stanu z Wróblewa; Rembieliński Alex: Oby: z Krośniewic; Roman Alex: Urzęd: z Płocka; Smoczyński Ign: Kup: z Lipska; Tarnowski Jan Hr. z Kijowa; Toeplitz Hen: Kup: z Odessy; Wiesiołowska Teressa Żona Rzecz: Radcy Stanu z Kalisza; Zass Marja Żona Jen:-Lejt: z Dubna; Zelt Józ: Kup: z Lipska. (G.P.)

DONIESIENIA.

Dziś rano ciepła stopni 7. Wczoraj w południe 10.

TEATR WIELKI. Dziś, przed Baletem, daną będzie Kom: *Odludki i Poeta*.

TEATR ROZMAITOŚCI. Jutro, *Xiężna i Paź*, — nowa Kom: *Artykuł* 213.